

2008. szeptember 1-jén hatályba lépett 2017.

a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény.

Megalkotásának célja az volt, hogy a fogyasztói jogok hatékonyabb védelme érdekében olyan eszközöket biztosítson a hatóságoknak, amelyek alkalmasak a fogyasztókat félrevezető, megtévesztő, agresszív vagy egyébként tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok megakadályozására.

Önálló fogyasztó fogalom

A törvény elsősorban azt a **fogyasztót - azaz önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységi körén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személyt -** védi, aki **ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el,** szem előtt tartva az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is.

A törvény alapján tilos minden olyan tisztességtelen magatartás, információközlés, tényállítás, amely alkalmas arra, hogy a fogyasztót olyan döntés meghozatalára bírja rá, amelyet nem hozott volna meg akkor, ha a megfelelő információk birtokában lett volna.

I. generálklauzula

Tisztességtelen a kereskedelmi gyakorlat, ha:

- **nem felel meg a szakmai gondosság követelményének,** azaz a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem rendelkezik az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a **jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el;**
- **torzítja a fogyasztói magatartást,** azaz érzékelhetően rontja a fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg.
- **II. megtévesztő, agresszív vagy**
- **III. szerepel a törvény mellékletében található felsorolásban (fekete lista).**

Agresszív kereskedelmi gyakorlatok azok, amely - figyelembe véve valamennyi tényszerű körülményt - **pszichés vagy fizikai nyomásgyakorlással**

- akár a fogyasztóval szembeni hatalmi helyzet kihasználása,
- akár a fogyasztó zavarása révén az adott helyzetben jelentősen **korlátozza** vagy alkalmas arra, hogy jelentősen korlátozza **a fogyasztónak az áruval kapcsolatos választási vagy magatartási szabadságát,** illetve lehetőségét a tájékozott döntés meghozatalára és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas.

Eljáró hatóságok:

- Általában panaszt a **Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál** kell tenni; ha úgy látjuk, hogy a tisztességtelen gyakorlat széles fogyasztói kört érint, pl. a reklámkampány országos, de legalább három megyét érint,
- a **Gazdasági Versenyhivatalnál**, ha a versenyre hatással van a gyakorlat;
- pénzügyi kérdésekben pedig a **Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeleténél**.

Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat agresszív módon történő megvalósulását telefonos direkt marketing tevékenység alapozta meg, amely a fogyasztó ismétlődő zaklatása révén valósult meg.

FEKETE LISTA PÉLDA

Meghatározott áron hirdetett (akciós) termékek el nem érhetősége, amely kereskedelmi gyakorlat a törvény mellékletét képező feketelista 5. pontja alá vonható, **csalogató reklámnak** minősül.

A reklám szerint a lábbeliket árusító **üzlet csődeljárás miatt még az adott nap estéjén bezár**, valójában azonban az áruk értékesítését folyamatosan (az adott napot követő több napon keresztül) végezte.

A törvény általános tilalmi rendelkezésébe ütköző jogsértés pl.:

A fogyasztói beadvánnyal érintett étrend-kiegészítő termékkel kapcsolatos kereskedelmi kommunikációban az alábbi ismertető szöveg jelent meg: *„Szív és érrendszeri megbetegedések megelőzésére, kezelés kiegészítésére. Értisztító, trombózis megelőző hatású”*. A vállalkozás tehát **élelmiszer terméknek betegség megelőzésére, illetőleg kezelésére vonatkozó tulajdonságokat tulajdonított**, amely magatartás az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvénybe ütközik. Emellett nem vitathatóan nem felel meg a szakmai gondosság követelményének sem, s egyúttal a fogyasztói ügyleti döntés torzítására való alkalmassága miatt tisztességtelennek minősül.

Vizsgakérdések:

- 1) Melyik jogszabály szabályozza a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat? (2)
- 2) Melyik három szinten szabályozza a törvény a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat? (3)
- 3) Hozzon két példát a fekete listáról! (csalogató reklám, vállalkozás állítja, hogy felhagy tevékenységével, vagy áthelyezi üzletét, emiatt kiárusít). (2)
- 4) A tanultak közül melyik három törvény tartalmaz fogyasztó fogalmat? (3)
- 5) Milyen fogyasztót véd a törvény (ésszerűen tájékozott+ adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el)? (3)
- 6) Mely hatóságok járnak el tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat esetén? (3)
- 7) Melyek a megtévesztő magatartás fajtái? (2)
- 8) Mit jelent a megtévesztő mulasztás, mint tisztességtelen ker. gyak.? (2)
- 9) Mit jelent az aktív megtévesztés, milyen tárgyakra irányulhat? (4)
- 10) Soroljon legalább 3 árura vonatkozó aktív megtévesztést a tisztességtelen ker. gyakorlatok közül! (3)
- 11) Mi az ún. csalogató reklám? (2)
- 12) Mit jelent az agresszív kereskedelmi gyakorlat? (3)
- 13) Hogyan szól a generálklauzula? (Tilos a tisztességtelen ker. gyak. Tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója **szakmai gondosság követelményét megsérti**, érzékelhetően rontja a fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, tájékozott döntésre és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés

meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (**a fogyasztói magatartás torzítása**). (4)

14) Mit jelent az összetévesztésre irányuló megtévesztő kereskedelmi gyakorlat? (Az, amely más vállalkozással, illetve annak cégnevével, árujával, árujelzőjével vagy egyéb megjelölésével való összetévesztésre vezethet.) (2)

15. Milyen fogyasztót véd a tisztességtelen ker. gyak. törvény?